

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

จากความกังวล สู่ความเข้าใจ ด้วยสื่อ Animation

คุณปิยธิดา ทองกลิ้ง

สาขาวิชาเวชศาสตร์มารดาและทารกในครรภ์

บทคัดย่อจาก VDO

ทุกครั้งที่สตรีตั้งครรภ์ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นภาวะถ่ายเทเลือดในครรภ์แฝดTwin-to-Twin Transfusion Syndrome (TTTS) คำถามแรกที่เกิดขึ้น มักไม่ใช่ "ต้องรักษาอย่างไร" แต่คือ "ลูกจะปลอดภัยหรือไม่" TTTS เป็นภาวะแทรกซ้อนรุนแรงของครรภ์แฝดที่ใช้รกเดียวกัน ซึ่งอาจส่งผลต่อการสูญเสียทารกทั้งสองคนหากไม่ได้รับการรักษาอย่างทันท่วงที แม้ว่าการผ่าตัดจี้เส้นเลือดด้วยเลเซอร์จะเป็นแนวทางรักษาที่มีประสิทธิภาพ แต่กลับเป็นหัตถการเฉพาะทางที่ซับซ้อน ผู้ป่วยและครอบครัวต้องทำความเข้าใจข้อมูลทางการแพทย์จำนวนมากภายในระยะเวลาอันสั้น ท่ามกลางความวิตกกังวล ความกลัว และแรงกดดันในการตัดสินใจ

จากประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยของทีมเวชศาสตร์มารดาและทารกในครรภ์ พบว่าแม่แพทย์จะอธิบายข้อมูลอย่างละเอียด ผู้ป่วยจำนวนมากยังไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทั้งหมดให้เกิดความเข้าใจที่แท้จริง ส่งผลให้เกิดการสอบถามข้อมูลเดิมซ้ำหลายครั้ง ขาดความมั่นใจในการตัดสินใจ และเพิ่มภาระการสื่อสารของทีมรักษา ปัญหานี้สะท้อนให้เห็นว่า อุปสรรคสำคัญไม่ได้อยู่ที่ "การขาดข้อมูล" แต่คือ "การถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ซับซ้อนให้ผู้ป่วยเข้าใจ"

ทีมจึงนำแนวคิด Knowledge Management มาใช้เปลี่ยนองค์ความรู้ที่กระจัดกระจาย ทั้งความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ หลักฐานเชิงประจักษ์ และประสบการณ์การดูแลผู้ป่วย มาสกัด เรียบเรียง และแปลงเป็นสื่อแอนิเมชันที่เข้าใจง่าย ถ่ายทอดพยาธิสภาพของโรค หลักการรักษา ขั้นตอนการผ่าตัด และผลลัพธ์ที่คาดหวัง ด้วยภาพเคลื่อนไหวและภาษาที่เหมาะสม ผู้ป่วยสามารถรับชมซ้ำได้ตลอดเวลา ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทบทวนข้อมูลก่อนและหลังการรับคำปรึกษา และเตรียมคำถามที่ตรงประเด็นมากขึ้น ส่งผลให้การสื่อสารระหว่างผู้ป่วยกับทีมรักษามีประสิทธิภาพและเกิดการตัดสินใจร่วมกันบนพื้นฐานของความเข้าใจ

ผลการประเมินการใช้นวัตกรรมพบว่า ผู้ป่วยมีความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและแนวทางการรักษาเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ความวิตกกังวลลดลง มีความมั่นใจในการตัดสินใจรักษามากขึ้น ขณะเดียวกันบุคลากรสามารถลดเวลาในการอธิบายข้อมูล ลดการตอบคำถามซ้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการดูแลรักษา นอกจากนี้ สื่อดังกล่าวยังสามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบในการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ประชาชนและต่อยอดสู่การพัฒนาสื่อสำหรับโรคเฉพาะทางอื่นได้

ผลงานนี้สะท้อนให้เห็นว่า การจัดการความรู้ที่ดีไม่ใช่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ แต่คือการทำให้องค์ความรู้เดิมเข้าถึงผู้ใช้ได้อย่างแท้จริง เมื่อความรู้ที่เคยอยู่ในตำราและอยู่ในประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ถูกถ่ายทอดจนผู้ป่วยเข้าใจและนำไปใช้ในการตัดสินใจรักษาได้ ความกังวลจึงเปลี่ยนเป็นความเข้าใจ ผู้ป่วยเปลี่ยนจากผู้รับข้อมูลเป็นผู้มีส่วนร่วมในการรักษา และการดูแลแบบ Patient-centered care ก็เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม นี่คือการคุณค่าของการจัดการความรู้ที่สร้างประโยชน์ต่อผู้ป่วย บุคลากร และระบบบริการสุขภาพอย่างยั่งยืน